

carcere, pro aliquibus debitiss, detentis, perpetua etiam Ecclesiæ in traditione et in Scriptura sacra fundata est, ut ex dictis in hoc capite intelligi potest. Oratio enim, eleemosyna, sacrificium, et similia opera Deo pro defunctis oblata, ut a peccatis solvantur, ad hanc communicationem pertinent; docent autem Scriptura et Ecclesiæ consuetudo optimum esse orare et operari pro defunctis. Unde recte colligit Augustinus allegatus, sufficienti auctoritate convinei, hoc non fieri sine fructu: non est ergo frivola satisfactio pro defunctis, sed sufficientissime fundata. Accedit, genus hoc communicationis charitati etiam et rationi esse valde consentaneum et benignæ providentiae divinæ valde dignum; non ergo pro Catholico reputari potest, qui hanc tam catholicam ab universalis Ecclesiæ receptam veritatem reputaverit frivolum.

25. Indulgentiarum vero concessio (ad quam etiam jubilæa pertinent) duo habet solidissima fundamenta. Unum est, infinitus thesaurus meriti et satisfactionis Christi Domini, et Sanctorum, quem thesaurum, saltem quantum ad Christi divitias eorumque sufficientiam, non existimo a Protestantibus negari, idque nunc nobis satis est, quia satisfactiones Sanctorum non ut necessariæ, sed ex abundantia adjunguntur, quod amplius explicare et probare præsentis loci non est. Alterum fundamentum est suprema potestas ligandi et solvendi, quam Christus suo Vicario concessit, quæ in Evangelio satis fundata est, ut libro sequenti ostendemus. Quod autem illa potestas ad hanc dispensationem et indulgentiarum concessionem extendatur, ecclesiastica traditio et antiquissimus ejusdem potestatis usus, communi consensu Ecclesiæ probatus, satis ostendit, ut latius in disputationibus theologicis tractavimus, in quarto tomo tertiae partis, disput. 48, et seq.

CAPUT XVI.

DE ERRORIBUS CIRCA ECCLESIAE RITUS ET BENEDICTIONES.

1. Inter alia exempla quæ rex ponit pro articulis quos novitios et nuperos vocat, hæc verba adjungit, p. 48 Præfationis, in princ.: *Baptizatio campanarum, et mille præterea nugæ; que vero sint istæ nugæ, nec ipse declarat, nec in margine exponitur. Unde videatur sub illis verbis omnes similes benedictiones comprehendere; nam Protestantes*

æque solent de his omnibus nugari¹. Quamquam de hac, quam vocat baptismationem campanarum, magna exaggeratione Magdeburgenses dixerint, horrendum esse eiorem, magnumque sacrilegium contra Christi institutionem. Et ideo ad hujus libri complementum, opera pretium visum est, pauca de his ritibus dicere, ad propriam objectionem, ex particulari exemplo sumptam, respondendo, et illius occasione aliquid de toto genere talium benedictionum attingendo.

2. Duo ergo in hujusmodi signis, quæ campanæ nuncupantur, spectari possunt, videlicet, usus talis instrumenti ad alias actiones publicas convenienter exercendas, et ritus ab Ecclesia institutus ad benedicendas campanas, et de utroque sigillatim dicendum est. Principio igitur certum est, antiquam Ecclesiæ consuetudinem fuisse, ut Missæ et alia divina officia in sacris locis ac templis fierent, ut certis horis vel diebus christianus populus ad illa conveniret. Unde necessarium etiam fuit esse in ecclesiis signum aliquod, quo dato populus ad ecclesiam accederet. Ad hoc ergo munus institutæ sunt campanæ, quæ propterea solent interdum nomine signorum absolute significari, ut in c. *Solent*, de Consecrat., d. 1, et in c. 1 et 2, de Offic. custodis. Considerata igitur haec propria et quasi litterali institutionis ratione campanarum usus, nemo prudens dubitare potest quin fuerit et utilissimus, et convenientissimus, quia signum aliquod publicum moraliter necessarium erat. Unde etiam in veteri Testamento dixit Deus Moysi, Nm. 11: *Faci tibi duas tubas argenteas ductiles, quibus convocare possis multititudinem, quando movenda sunt castra, etc.* Et ex Levitic. 23 colligitur, in festivitatibus solitum fuisse populum tubis clangentibus convocari, seu admoneri. Idem indicant verba illa Joelis 2: *Canite tuba in Sion.* Necessitas ergo alicujus signi, etiam in Ecclesia Christi, moralis erat. Determinatio autem ad sonitum campanæ ex humano arbitrio pendebat; et ideo recte et legitime potuit ab Ecclesia fieri, sicut facta est, et in re per se indifferente sufficiebat Ecclesiæ consuetudo, ut nemo prudens ac moderatus in illa offenderetur. Præsertim cum instrumentum illud ad prædictum finem sit aptissimum, tum quia facile et sine magna industria pulsari potest, tum etiam quia ejus so-

¹ Refert Bellarm., lib. 4 de Pontif. 42, cent. 10, c. 6.

CAP. XVI. DE ERRORIBUS CIRCA ECCLESIAE RITUS ET BENEDICTIONES.

497

nus late diffunditur, tum denique quia est magis durable, et quasi perpetuum.

3. *Campanarum usus ante mille annos introductus.* — Accedit, hunc campanarum usum non esse novum in Ecclesia. Quamvis enim, ut eruditæ auctores testificantur, certo non constet quo tempore incepit, non est tamen dubium quin ante mille annos usus illarum jam fuerit in Latina Ecclesia communis. Nam anno 615 vixit S. Lupus, episcopus Senonensis, in cuius Actis referatur, tempore cuiusdam obsidionis Senonensis civitatis, S. Episcopum ad Protomartyris Stephani adem se contulisse, et ad convocandum populum signum tetigisse, ut est apud Surium, tom. 5, die 1 septembris. Ubi etiam refert mirabilia Dei opera circa signum illud seu campanam demonstrata. Item anno 665 obiit S. Eligius, Episcopus Noviomensis, in cuius vita, lib. 2, c. 21, refertur, cum prohibuisset Presbyterum in ecclesia sacra facere, et Presbyter, prohibitione contempta, campanam pulsare tentaret ad populum convocandum, ipsam sonum non reddidisse, donec, Presbytero pœnitentiam agente, Sanctus Episcopus prohibitionem sustulit¹. Refert Surius, tom. 6. Præterea Beda, lib. 4 Histor. Anglicanæ, cap. 23, mentionem facit campanæ, ad cuius sonum ad orationes excitari et convocari solebant quædam religiosæ, quando aliqua earum de sæculo migrabat. Aliqui autem conjectant, tempore Anastasii, Persæ Martyris, nondum fuisse introductum campanarum usum, quia in septima Synodo, Act. 4, ex miraculis ejus refertur, in quadam solemnî supplicatione convocatos fuisse fideles, non ad signum campanæ, sed per ligna sacra pulsata. Sed hoc et non multum obstat, quia Sanctus ille, 27 anno post sexcentesimum passus est, et præterea verba illa de Ecclesia Græca dicta sunt, in qua signa illa lignæ usque ad annum Domini 865 durasse creduntur. Nam in illo anno ferunt, Venetiarum ducem misisse campanas ad Michaelim imperatorem, et tunc earum usum apud Græcos incepisse, relictis ligneis signis, ut notat Baronius eodem anno, in fine². Quamvis alibi dicat, illa lignæ signa non fuisse in usu communi ad convocandum aliqui ecclesiæ populum, sed tantum inter religiosos, ad convocabandos monasterii monachos.

¹ Die 1 decembris.

² 1 tom., an. 58.

4. Quidquid vero in hoc acciderit, certum est semper fuisse existimata necessaria aliqua hujusmodi signa, quæ (quod prætereundum non est) sacra etiam dicebantur; et inter ea campanarum usum tanquam utiliorem et durabiliorum prævaluuisse. Recte autem advertit Walfridus Strabo, lib. de Rebus eccles., c. 5, hæc signa publica non potuisse comode in Ecclesia primitiva in usu haberi; quia divina officia, propter multitudinem gentilium, et præsertim propter vim persecutionum, non poterant esse tam publica, nam potius ut secrete fierent, curabatur. Et ideo aliis modis invitabantur fideles, ut prænunciando in uno conventu alium proxime futurum, vel scriptis tabulis eum prodendo, ut ait Strabo, loco citato, vel privatim singulos percursores, vel diaconum monendo, ut ex epistolis Ignatii 11 et 13 Baronius conjectat¹. Post datam vero pacem Ecclesiæ, ejusque amplitudinem, necessarius fuit signorum publicorum usus, et ita verisimile est, paulo post Constantini tempora campanarum ritum fuisse introductum, qui postea perpetua traditione probatus est. De qua videri possunt quæ refert Coccius, in Thesaur., tom. 2, lib. 3, art. 6.

5. *In campanarum benedictione nihil reprehendi posse ostenditur.* — Cum ergo constet nihil esse in simplici campanarum usu quod hæretici carpere possint, videamus quid in earum benedictione, et (ut sic dicam) symbolico usu reprehendant. Aut enim in universum omnem sacrarum rerum benedictionem et caeremoniale consecrationem ab Ecclesia institutam ut superstitionem detestantur, vel peculiare aliquid in campanarum benedictione reprehensione dignum inventiunt; utrumque autem unico Augustini verbo refutare possemus, dicentis: *Si quid per totum orbem servat Ecclesia, quin ita faciendum sit, disputare, insolentissimæ insaniae est²; et quod alibi ait, non esse credendum, inaniter fieri, ubi universæ Ecclesiæ claret auctoritas.* Ulterius vero illud prius generale membrum non solum traditioni, sed etiam Scripturæ et rationi repugnat. Ait enim Paulus, creaturam omnem verbo Dei et oratione sanctificari, 1 Timoth. 4. Unde legimus Christum, ad multiplicandos panes, benedictione usum esse, in cœlum aspiciendo, Matth. 14. Additque Marcus, c. 6, etiam pisces benedixisse;

¹ Tom. 1, an. 58, n. 102.

² Ep. 138, c. 5.

et Lucæ 24, benedixit panem, per cuius fractionem voluit a discipulis cognosci. Quid ergo est cur Ecclesia non possit vel res aliquas sanctificare benedicendo illas, vel in hoc Christum imitari? aut ubi hoc Christus prohibuit? vel quæ moralis seu naturalis ratio cogitari potest, cui hoc repugnet? Ecclesia enim in hujusmodi benedictionibus potissime utitur signo crucis et oratione: ex quibus oratio a Christo Domino maxime commendata est; signum vero crucis magnam sanctificandivm ab ipsis morte accepit; quamdam enim virtualem invocationem, et propter Christi mortem deprecationem continet; ergo utroque titulo benedictiones Ecclesiæ religiosæ sunt, et Deo gratæ.

6. Atque hoc etiam confirmant antiquæ benedictiones aquæ lustralis, panis, olei, cerei paschalis, et aliæ similes, de quibus non est hic dicendi locus. Certum autem est non esse novas, sed in primitiva Ecclesia usitatas, ut facile posset ex Patribus ostendi, sed id tanquam ab hoc loco alienum omitto, et locum hunc præclaro testimonio Gregorii Nazianzeni concludo. Nam oratione prima contra Julianum¹, hujusmodi ritus et sanctiones Ecclesiæ (ita enim illas appellat) sic laudat, ut dicat, *aptissime illi congruere, talesque esse, ut nullus eorum, qui vestigiis nostris insistere cupiunt, amulari possit, quandoquidem non magis humanis ingenii atque inventiōnibus, quam vi divina temporisque firmitate vigorem adeptæ sunt.* Addereque possumus, hunc ritum campanarum etiam miraculis fuisse interdum a Deo confirmatum, ut videri potest in Sigeberto, in Chron. anno 1081; et in Baronio, t. 8, anno 615, n. 14; et in Durando, lib. 4 de Ritibus eccl., c. 22.

7. Si vero peculiarem ritum benedicendi campanas spectemus, nihil habet praeter orationes quasdam, quibus peculiaria Dei beneficia per campanæ sonum pro fidelibus postulantur, in quibus nihil est quod valde pium et religiosum non sit. Prius enim præmissis quibusdam Psalmis, et communis ritu benedicendi aquam, hæc oratio interponitur: *Assistat super eam virtus Spiritus Sancti, ut cum hoc vasculum ad invitandos ecclesiæ filios preparatum, in ea fuerit tinnitum, ubicumque postmodum sonuerit ejus tinnitus, procul recedat virtus insidianum, etc.* Et postea petitur ut in Christianis, audientibus tale signum, crescat devotionis augmentum, et in

¹ Versus finem, § *Neque enim*, n. 96.

ecclesia digne orent, et Deum laudent; et hæc petitiones in aliis orationibus iterantur, et specialiter, *ut quicunque ad sonitum ejus converint, ab omnibus inimici temptationibus liberentur in corpore, et a pravis cogitationibus mundentur in mente, semperque fidei catholice documenta sectentur, atque tue consolacionis gratiam recipere mereantur, Salvator mundi, etc.* Quæ omnes petitiones piissimæ sunt, et magnam fidem ostendunt. Et ex eis licet colligere, licet prima ratio seu occasio inveniendi hæc signa, fuerit moralis necessitas convocandi christianum populum, postea vero Ecclesiam fideli cogitatione et sapienti institutione illa ordinasse ad spirituales effectus, et assumpsisse illa (ut sic dicam) tanquam instrumenta, per quæ fidelium fidem excitaret, qua interveniente, ejusmodi beneficia per Christum a Deo impetrarent. Quocirca, licet ipsa signorum instrumenta propter corporalem (ut ita loquar) effectum fiant, scilicet, propter fidelium convocationem, benedicuntur autem propter spirituales effectus arcendi dæmones, et omnia incommoda, tam spiritualia quam corporalia, quæ per eorum insidias nobis proveniunt, et excitandi fideles ad fidei et devotionis augmentum.

8. Sed urgent Protestantes hoc esse genus quoddam superstitionis, quia vanum est sine præcepto aut auctoritate divina spiritualem fructum intendere per materiale sonum campanarum, ex vi solius humanæ benedictionis. Respondemus autem facile, præceptum divinum non esse necessarium, nam satis est actum de se malum non esse, neque a Deo specialiter prohibitum. Deinde dicimus auctoritatem Dei non deesse, saltem in radice et origine, quia ipse dedit auctoritatem Pastori bus Ecclesiæ ad regendam Ecclesiam, et disponenda ea quæ ad accidentarios ritus Ecclesiæ pertinent. Et in iis quæ pro universalis Ecclesia approbati sunt, non deest etiam auctoritas Spiritus Sancti Ecclesiam docentis ac gubernantis. Denique fiducia, qua similes benedictiones fiunt, est fundata in fide Christi et promissionum ejus, et ita longe ab omni superstitione. Quia ille spiritualis effectus non expectatur nisi a Deo per orationes Ecclesiæ, quæ in illa benedictione funduntur; et licet quoad nos transire videantur, et in re benedicta virtutem non relinquant, semper manent in divina cognitione. Ideoque licet non semper infallibiliter obtineant effectus postulatos, saepè nihilominus impetrant,

quando aliæ opportunæ conditions concurrunt, quia generaliter hoc promissum est justæ orationi, qualis maxime censenda est illa, quæ nomine totius Ecclesiæ funditur.

9. *Objectio hereticorum dissolvitur.* — Instabunt vero adversarii, quia in hac benedictione interveniunt non solum deprecations, sed etiam actiones quædam quæ nullum possunt habere effectum, et ideo vanæ ac superstitione videantur. Et præcipue calumniantur Protestantes lotionem campanarum; undique enim intus et extra cum aqua benedicta lavari jubentur. Et ideo fortasse rex non sub nomine benedictionis, sed nomine baptismi hunc ritum appellat; vel forte quia Calvinus enim divina hæc et sacrosancta mysteria, ea præser-tim quæ ad divinam Eucharistiam, ac B. Virginis aliorumque Sanctorum cultum invocationemque pertinent, adeo fines humanæ rationis et naturæ terminos excedant, ut ad eorum intelligentiam nihil, quod ab homine dicatur, satis valeat existimari, ad puram nihilominus et sinceram fidem adversus scripta regis Angliae persuadendam, nostræ fidei antiquitatem, et in ea SS. Patrum consensionem ostendere satis superque esse judicavimus. Ideoque et id solum demonstrare promisimus, et promissum, qua potuimus diligentia, certitudine, et claritate, implevimus.

10. *Instantia.* — Rejecta ergo voce, de hujusmodi actionibus fatemur, non fieri propter aliquem effectum quem proprie efficere aut impetrare possint, et nihilominus negamus vane aut superstitione fieri, quia propter aliquam convenientem significationem fiunt, ad memoriam vel affectum fidelium excitandum. Quæ ratio valde consentanea est humanæ conditioni; et ideo Deus ipse tam in sacramentis antiquis quam in novis illam observavit, quem suo modo, et pro suo captu in instituendis suis rebus et cæremoniis Ecclesia imitatur. Et ita per illam lotionem campanæ significatur imprimis quædam illius dedicatio ad usum sacrum, et ab aliis signis profanis separatio. Item significatur quanta puritate et decentia interna et externa, quantaque fidei integritate accedere ad ecclesiam debeant illi, qui ad sonitum talium signorum ad ecclesiam convocantur. Circa hujus autem ritus antiquitatem non immoror; nam, licet quidam Joanni XIII Pontifici illum tribuant, alii vero antiquorem esse existiment, res tamen incerta est, parumque refert ad doctrinæ veritatem. Nam in his rebus quæ ex institutione humana pendent, et mutatio et novitas esse potest, ut supra dixi. Non enim omnis novitas, sed profana, detestanda est; potest autem

aliqua esse pia, et prudenter ac legitima potestate inducta; talis autem est usus et ritus de quo tractamus, et ideo quocunque tempore incepit, irreprehensibilis est.

SUMMA ET CONCLUSIO TOTIUS LIBRI, CUM APOSTROPHE AD ANGLIÆ REGEM.

11. De nostræ fidei mysteriis quæ rex Jacobus in sua Præfatione attigit, ea strictim tractavimus, quæ homini ad prudenter credendum parato sufficere, non credituro autem nimis multa videri possunt¹. Quamvis enim divina hæc et sacrosancta mysteria, ea præser-tim quæ ad divinam Eucharistiam, ac B. Virginis aliorumque Sanctorum cultum invocationemque pertinent, adeo fines humanæ rationis et naturæ terminos excedant, ut ad eorum intelligentiam nihil, quod ab homine dicatur, satis valeat existimari, ad puram nihilominus et sinceram fidem adversus scripta regis Angliae persuadendam, nostræ fidei antiquitatem, et in ea SS. Patrum consensionem ostendere satis superque esse judicavimus. Ideoque et id solum demonstrare promisimus, et promissum, qua potuimus diligentia, certitudine, et claritate, implevimus.

12. Superest, serenissime rex, ut sicut nos, quod promisimus, summa fidelitate exhibui-mus, ita etiam a te, quod et ipse promisisti, qua debemus humilitate exigamus. Hac enim tua sunt verba in Præfatione ad christianos principes: *Ego vero id ingenue spondeo, quoties religionis illius quam profiteor, ullum caput ostendatur non antiquum, Catholicum et Apostolicum, sed novitum esse (in rebus scilicet spectantibus ad fidem), me statim ab eo discessurum.* Et inferius: *Sic (inquit) hunc locum concludam: me nunquam ullum fidei dogma, quod quidem ad salutem est necessarium, amplecti recusaturum, quod tota Catholica Ecclesia jam inde ab Apostolorum temporibus sine intermissione, & ultis post sæculis constanter docuerit et crediderit.* Cum igitur non unum tantum, sed plura fidei gravissima dogmata, nihilum, de veritate corporis et sanguinis Domini in Eucharistia, de ejusdemque cultu, debito usu, sacraque oblatione, de Sanctorum cum Christo regnantium, et præcipue SS. Virginis invocatione, de fidelium animarum, purgatione indigentium, poenis atque suffragiis, aliaque similia quæ Romana Ecclesia

¹ Vide Bernard., ser. 67 in Cantic.

docet ac credit, antiquissima in Ecclesia Catholica fuisse, manifeste ostenderimus, cumque regem Angliae illa negare, et contraria ut vera et catholica profiteri, manifestum sit, negare profecto non potest conditionem ab ipso postulatam, a nobis, et ante nos ab aliis Catholicis, esse impletam, ac subinde ipsum sua sponsione teneri, cuius proinde exhibitionem multis titulis postulamus.

13. Primum, quod promissio sit regia, quam decet esse constantissimam. Deinde quod, supposito rerum Anglicanarum statu, fuerit prudentiae ac religioni valde consentanea. Ad hæc, rex serenissime, quia nisi veritati manifestatae acquiescas, summum tibi periculum salutis immineat; nam ignorasse veritatem, humanum, sed nolle agnoscere declaratam, vel oppugnare agnitam, periculissimum est, cum ex lance fidei libretur æternitas. Demum, quod nulla honesta ratione, nullove prætextu, verborum tuorum vincula subterfugere valeas. An clariorem lucem majusve testimonium requiris? audi Chrysostomum dicentem: *Sicut semper discere, signum est nunquam posse proficere, sic testimonium semper querere, signum est nunquam*

reelle credere. An de tuis viribus et potestate contra fidei hostes diffidis? at si voluntatis promptitudo non desit, non est cur impotentiā verearis; nam quod prudentia persuadet, quodque fides docet ac religio jubet, idem nullo profecto negotio exequi potest regia potentia; præsertim quia si animus tibi non defuerit, Deus certe non deerit, cuius donum est ipsa fides fideique defensio. An scandalum perversorum hominum times?

Audi Augustinum: *Si de veritate scandalum sumitur, utilius nasci scandalum permittitur, quam veritas relinquatur.* Cæci ergo sunt, et duces cæcorum, contemne illos; tui sunt, absconde eos; facile fiet, quod pro Deo, et re tua et sua fit. Vel tandem humanum aliquid patet, et ne, si Romano subjiciaris Pontifici, aliquid auctoritati tuæ derogetur, times? Securus esto, non tua quærerit Romanus Pontifex, sed te; nam fidei obedientia regnum non minuit, sed temporale potius auget, et pandit æternum, cuius claves Romano Pontifici commissæ sunt, et ideo de tua est salute sollicitus. Quod ut persuasum tibi habeas, quod tuum quodque ipsius sit jus et potestas, sequens liber ostendet.

FINIS LIBRI SEGUNDI.

INDEX CAPITUM LIBRI TERTII

DE SUMMI PONTIFICIS SUPRA TEMPORALES REGES EXCELLENTIA ET POTESTATE.

- CAP. I. *Utrum principatus politicus legitimus et a Deo sit.*
- CAP. II. *Utrum principatus politicus immediate a Deo sit, seu ex divina institutione.*
- CAP. III. *Fundamentis et objectionibus regis Angliæ contra doctrinam superioris capituli satisfit.*
- CAP. IV. *Utrum inter Christianos sit legitima potestas civilis, cui Christiani parere teneantur.*
- CAP. V. *Utrum reges christiani in civibus seu temporalibus supremam potestatem habeant, et quo jure.*
- CAP. VI. *Utrum sit in Ecclesia Christi spiritualis potestas jurisdictionis externæ et quasi politicæ a temporali distincta.*
- CAP. VII. *Potestatem regendi Ecclesiam in rebus spiritualibus, seu ecclesiasticis rebus, in temporalibus regibus seu principibus non existere, auctoritate probatur.*
- CAP. VIII. *Eadem veritas rationibus confirmatur.*
- CAP. IX. *Solvuntur aliquæ objectiones contra veritatem in superioribus capitibus probatam.*
- CAP. X. *Utrum Christus Dominus supremam Ecclesiæ spiritualem potestatem Petro contulerit.*
- CAP. XI. *Objectionibus contra doctrinam superioris capituli satisfit.*
- CAP. XII. *Au primatus Petri perpetuo et per successionem in Ecclesia perseveret.*
- CAP. XIII. *Romanum Episcopum verum Petri successorem esse, et in eo Petri potestatem perseverare, ex divina Scriptura credendum esse ostenditur.*
- CAP. XIV. *Romanum Pontificem successorem esse Petri testimoniis Sanctorum Patrum ostenditur.*
- CAP. XV. *Pontificem Romanum in dignitate, et potestate, ac primatu Ecclesiæ, successorem esse Petri, eorumdem Pontificum auctoritate comprobatur.*
- CAP. XVI. *Occurritur Protestantibus, argumentum ex Pontificum traditione sumptum eludentibus, et auctoritate Conciliorum confirmatur.*
- CAP. XVII. *Eadem traditio Patrum auctoritate confirmatur.*
- CAP. XVIII. *Duabus objectionibus contra primatum Pontificis ex Scriptura et Conciliis desumptis satisfit.*
- CAP. XIX. *Explicantur quædam loca Gregorii, quæ rex objicit, et veritati Romani Episcopi defenduntur.*
- CAP. XX. *Aliis objectionibus ex factis*